

DESCRIEREA SUCCINTĂ A DISCIPLINELOR OPȚIONALE proapse pentru anul de studii 2022-2023

1	Disciplina opțională: Chimia și explorarea mediului Clasele a X –a – a XII-a
	Astăzi, în condițiile globalizării, informatizării și progresului tehnico-științific, cu o evoluție rapidă a acestuia din urmă și cu o viteză crescândă a schimbărilor, cu o dezvoltare inimaginabilă a forțelor de producere, cu transformările de amploare ce intervin odată cu implementarea ingineriei genetice și a tehnologiilor informaționale, armonizarea raporturilor dintre om și natură rămâne a fi o problemă la fel de stringentă și actuală ca în perioada implementării energiei nucleare. Succesele științelor chimice prin tehnologiile și produsele elaborate au adus contribuții substanțiale economice la sporirea productivității agricole, și la protecția plantelor contra bolilor și dăunătorilor. Însă, prin utilizarea abuzivă a unor produse chimice, în condițiile implementării unei mentalități de gigantomanie, aceste realizări încep să devină un flagel al societății, prin poluarea solului, apelor, producției agricole, afectând organismele vii, inclusiv sănătatea omului. Chimia și explorarea mediului este știința despre procesele ce determină compoziția și proprietățile chimice ale mediului ambiant și reprezintă fundamentul științific în protecția mediului ambiant. Obiectivele chimiei și explorării mediului sunt: · elaborarea metodelor de restabilire a echilibrului în ecosistemele poluate;· transformarea poluanților în compuși inofensivi;· prognozarea comportării substanțelor poluante în mediul ambiant;· managementul deșeurilor;· modificarea și schimbarea tehnologiilor industriale;· epurarea emisiilor gazoase și a apelor uzate. Astfel, societatea începe să conștientizeze tot mai mult că mediul determină însăși viața și existența umană.
2	Disciplina opțională: Educație pentru sănătate
	Educația pentru sănătate facilitează accesul adolescenților/tinerilor la informație de calitate, conform vârstei și nivelului de dezvoltare, sensibilă la mediul cultural, inclusiv în ceea ce privește sănătatea reproducerii, drepturile omului și prevenirea violenței. Educație pentru sănătate are ca scop să ofere suport în cunoașterea modalităților de protecție împotriva factorilor cu efect negativ asupra sănătății și proiectarea de acțiuni concrete în cazul unor afecțiuni. Clasele a V-a - a VII-a: • Elevii acumulează cunoștințe despre identificarea diferențelor dintre stările de sănătate, disconfortul fizic și cel psihic.• Învăță reguli de igienă personală, manifestând un comportament responsabil pentru menținerea organismului în stare de sănătate.• Învăță să fie liberi în luarea unor decizii informate și responsabile în situații de risc pentru sănătate.• Elevii se implică, învățând că relațiile interpersonale și comunicarea dintre ei este importantă, iar comunicând își acceptă și își apreciază propria identitate.• Elevii sunt familiarizați cu teme în care comportamentul privind relațiile interpersonale și cele intime sunt cele mai importante. Clasele a VIII-a – a IX-a: • Se organizează ore de dezbateri, discuții, studii de caz cu referire la stilul de viață sanogen și

patogen.

- Se discută despre influențele externe asupra petrecerii timpului liber și evaluarea modalităților de organizare a odihnei personale.
- Elevii învață să elaboreze comunicate privind importanța substanțelor (proteine, glucide, lipide) pentru dezvoltarea armonioasă a organismului.
- De asemenea, elevii cunosc ce înseamnă comportamentul sexual responsabil, atitudini față de debutul vieții sexuale timpurii, care e vârsta consimțământului potrivit legislației.
- Se discută activ despre demonstrarea atitudinilor și comportamentelor nonviolente și nondiscriminatorii față de cei din jur, dar și despre nontoleranță față de fenomenul violenței.
- Bullying-ul – fenomen școlar.
- Traficul de ființe este o problemă actuală, de aceea elevii mai fac cunoștință la această disciplină cu tipurile de trafic de ființe umane: consecințe individuale și sociale.

Clasele a X-a – XII-a:

În clasele mai mari, elevii sunt interesați de acest obiect prin faptul că pot fi liberi să ceară sfaturi sau să discute teme care îi pregătesc de viață.

- Discută în cadrul orelor despre importanța controlului medical periodic pentru depistarea timpurie a diferitelor maladii, despre importanța vaccinării și despre dreptul la confidențialitate.
- Cunosc care sunt nevoile organismului în perioada adolescenței și ce modalități de prevenire/diminuare a stresului, anxietății există.
- Fetele și băieții la această vârstă trebuie să cunoască cum să păstreze un regim alimentar în condiții deosebite (temperaturi extreme, maladii, sarcină, alăptare etc.).
- Se organizează diferite seminare educative/ conferințe (de ex.: *Comunicarea eficientă – un pas spre soluționarea problemelor*).

Disciplina devine deosebit de sensibilă atunci când abordează subiecte privind relațiile cu alți oameni, cu colegii. În acest context, studierea acesteia reclamă utilizarea unor metode și tehnici de învățare într-o manieră „mai îngustă” la disciplinele care nu au legătură cu sentimentele și conduita umană.

3

Disciplina opțională: **Educație ecologică**
Clasele a V- a - a XII-a.

Educația ecologică este o educație prin și pentru valori, care poate prinde forme concrete de realizare, la diferite nivele de școlaritate, livrând conținuturi informaționale în modalitate transdisciplinară, în context formal sau nonformal.

Rolul educației ecologice și de protecție a mediului înconjurător este evident, el se concentrează pe modelarea viitorului cetățean, capabil de a-și forma un punct de vedere obiectiv asupra realității înconjurătoare, de a-l incita la participare, devenind astfel conștient de viitor și de faptul că viața generațiilor de mâine depinde într-o mare măsură de opțiunile sale.

Întregul curs opțional ”**Educație ecologică și de protecție a mediului**”, are un caracter interdisciplinar, adresându-se unui segment educațional generos, de la preșcolar la gimnazial. Proiectat pentru o oră pe săptămână, se adresează elevilor din învățământul preșcolar, primar și gimnazial, cadrul didactic având posibilitatea organizării conținuturilor în unități de învățare, în concordanță cu specificul local și particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor.

Obiectivele generale și obiectivele de referință conduc la formarea unor deprinderi și aptitudini referitoare la problemele ecologice și de protecție a mediului. Prin strategii interactive, elevii sunt puși în situația de a observa, analiza, investiga, fenomene și procese din mediu, exersând deprinderile de muncă intelectuală, concomitent cu formarea unui comportament responsabil, implicat, în relațiile cu mediul înconjurător.

	Pledoaria pentru ”bune practici” în viața cotidiană crește gradul de aplicabilitate al conținuturilor propuse și oferă copiilor/elevilor posibilitatea implicării efective în efortul de protecție a mediului. Activitățile propuse valorizează creativitatea, imaginația, spiritul de echipă, competiția, oferind elevilor oportunitatea de a-și asuma roluri și responsabilități în comunitate, de a oferi soluții viabile pentru păstrarea unui mediu de viață optim.
4	Disciplina opțională: <i>Educație prin film „O lume de văzut“</i> <i>Clasele a V-a – a XII-a</i>
	Cursul opțional Educație prin film „O lume de văzut“ este un program educațional, implementat din anul 2003 de organizația ”People in Need” din Republica Cehă. În cadrul acestui proiect se vizionează 10 filme documentare care reflectă lumea de astăzi. Scopul proiectului „O lume de văzut“ este de a informa elevii cu privire la provocările lumii de azi și problemele sociale actuale, precum și de a iniția dezbateri, de a dezvolta gândirea critică și de a formula întrebări și opinii referitoare la drepturile omului și alte teme relevante. De asemenea, se promovează o înțelegere a proceselor globale care influențează viața oamenilor în întreaga lume și se cultivă simțul responsabilității, încurajând astfel implicarea în mod activ la soluționarea problemelor curente ce țin de lumea de astăzi și istoria modernă, atât la nivel local, cât și la nivel mondial. Filmul are capacitatea nu doar să prezinte informația într-o manieră atractivă, ci să relateze istoriile unice ale unor oameni reali, ale căror vieți sunt vizate în mod direct sau indirect. Filmele documentare servesc drept motivație pentru soluționarea pozitivă a anumitor probleme.
5.a	Disciplina opțională: <i>Educația economică și antreprenorială</i> <i>Clasele a X-a – a XII-a</i>
	Disciplinele din cadrul curriculei „Educația economică și antreprenorială”, propuse pentru clasele a X-a–a XII-a, asigură tinerilor posibilitatea de a studia economia pe parcursul celor trei ani de liceu, folosind aplicații practice și studii de caz, cu exemple de pe piață și este un instrument modern de abordare a economiei din perspectiva viitorului statut de antreprenori, angajați sau consumatori. Valoarea acestei abordări este că elevii lucrează în echipă și fac prezentări de studii de caz, formându-și astfel abilități și competențe solicitate de lumea afacerilor. Prin exersarea analizei studiului de caz, a discuțiilor în grup, a prezentărilor, a rezolvării de probleme, elevii și elevele își dezvoltă abilitatea de a analiza o mare varietate de situații economice din viața reală. Prin intermediul unei varietăți largi de activități interactive, captivante și pline de conținut desfășurate, programul asigură un proces armonios și eficient. Acest program solicită implicarea prin calcule logice și matematice, ceea ce contribuie la dezvoltarea generală, ajutându-l pe elev să înțeleagă importanța educației financiare pentru viața de zi cu zi. Programa anuală are ca scop dezvoltarea abilităților interpersonale ale elevilor și crearea unei viziuni mai clare asupra viitoarei cariere, asupra rolului în comunitatea din care fac parte și a necesității educației pentru viitor.
5.b	Disciplina opțională: <i>Educația economică și antreprenorială</i> <i>Clasele a V-a – a IX-a</i>
	Disciplina opțională „Educație economică și antreprenorială” este un curs opțional inovator, cu aspect inter- și transdisciplinar, care are la bază dezvoltarea competenței antreprenoriale și a spiritului de inițiativă. Fiind realizată sistematic, începând cu clasele gimnaziale această disciplină contribuie ca elevii să înțeleagă problemele cu care se confruntă în calitate de consumatori, să se familiarizeze cu conceptele economice fundamentale și cu modul economic de gândire. De asemenea, ea dezvoltă deprinderi de gândire economică și de acțiune eficientă, abilități fundamentale de judecată pentru a deveni cetățeni raționali, cu spirit antreprenorial, cu responsabilitate, atitudine conștientă față de bunurile sociale și personale.

Astfel, gândirea economică devine o capacitate permanentă a omului de a reflecta corect asupra vieții economice a societății, a activității economice personale, atât în calitate de consumator, cât și de antreprenor.

Antreprenoriatul este capacitatea unei persoane de a-și pune în practică ideile, care implică inovare, creativitate și asumarea unor riscuri, precum și capacitatea de a planifica, a gestiona proiecte pentru realizarea unor obiective.

Pentru elevii claselor a V-a –VII-a se propun următoarele programe anuale:

- **Urbanism sau Eu și economia-** clasa a V-a;
- **Spirit antreprenorial-** clasa a VI-a;
- **Economia în cifre** –clasa a VII-a/;
- **Minifirma școlară-** clasele a VI-a - a VII-a.

Urbanism este domeniul care își propune să-i familiarizeze pe elevi cu diverse noțiuni legate de mediul urban și dezvoltarea urbană, în cadrul căruia vor obține cunoștințe și abilități ce țin de mediul construit și procesele care transformă acest mediu, ținând cont de mediul natural. Prin activitățile practice și interactive se facilitează perceperea de către elevi a orașului ca pe o structură vie și vibrantă, aflată într-un proces continuu de dezvoltare.

Eu și economia consolidează capacitățile de elaborare și gestionare a bugetului personal și familiar, de soluționare a problemelor, de autoevaluare, de colaborare în echipă și asumarea diferitor roluri. De asemenea, acest domeniu abordează teme legate de abilitățile și interesele personale, opțiuni de carieră și management financiar personal și familiar.

Spiritul antreprenorial îi ajută pe elevi să înțeleagă principalele caracteristici ale sistemului economic bazat pe proprietatea privată și spirit antreprenorial, cât și rolul companiilor în acest sistem. Prin intermediul unor activități practice, elevii se familiarizează și aplică concepte cum ar fi: piața, structura acesteia, producător și consumator, cerere și ofertă, prețurile și profiturile, venituri și cheltuieli. De asemenea, elevii învață primii pași în organizarea unei companii, cum să producă și să aducă pe piață un produs și despre responsabilitățile sociale ale companiilor, inclusiv rolul guvernului într-o economie de piață.

Minifirma școlară este un atelier practic, care contribuie la acumularea cunoștințelor în vederea funcționării întreprinderii mici: crearea, administrarea și lichidarea acesteia. Elevii se vor implica în mediul de afaceri și de producție, vor da dovadă de inițiativă și responsabilitate. Acest domeniu oferă posibilitatea de dezvoltare antreprenorială a elevilor și contribuie la creșterea gradului de înțelegere a relației dintre ceea ce învață în școală și participarea cu succes la economia globală.

Programa anuală de educație economică și antreprenorială pentru gimnaziu, clasele a VIII-a - a IX-a, se caracterizează prin:

- **Caracterul aplicativ**, elevii fiind antrenați în activități care facilitează descoperirea independentă a ceea ce este economie și antreprenoriat. Caracterul aplicativ este consolidat și prin parteneriatul profesor –consultant și prin coparticiparea voluntarului din lumea afacerilor la explicarea și înțelegerea disciplinei.

- **Caracterul succesiv** - fiecare disciplină din cadrul anumitei clase nu necesită obligatoriu studierea prealabilă a altor programe anuale economice, deoarece preia conceptele studiate și le tratează mai aprofundat, în conformitate cu particularitățile de vârstă și gradul de înțelegere al elevilor.

- **Caracterul flexibil** – sunt posibile fluctuații și ajustări la necesitățile sau condițiile concrete ale contingentului de elevi.

Pentru elevii claselor a VIII-a –a IX-a se propun următoarele programe anuale:

- **Piața internațională** – clasa a VIII-a;
- **Cheia succesului** – clasa a IX-a;

	➤ Minifirma școlară – clasele a VIII-a –a IX-a. Piața internațională vine în întâmpinarea necesității elevului de a acumula informații despre: aspecte-cheie ale economiei globale, modalitatea de funcționare a comerțului internațional, impactul comerțului internațional asupra vieții cotidiene a individului. De asemenea, programa ne oferă modele de interacțiune dintre diverse popoare, diverse sisteme economice prin intermediul schimbului comercial și efectele emigrării și posibilitățile de afirmare în propria țară. Cheia succesului, propusă pentru elevii claselor a IX-a, furnizează tinerilor informații necesare pentru a-și forma un stil de viață sănătos și creează oportunități în alegerea carierei. Domeniul dat are ca obiectiv dezvoltarea abilităților interpersonale ale elevilor și crearea unei viziuni mai clare asupra viitoarei cariere, asupra rolului în comunitatea din care fac parte și a necesității educației pentru viitor. Minifirma școlară este un atelier practic care contribuie la acumularea cunoștințelor în vederea funcționării întreprinderii mici: crearea, administrarea și lichidarea acesteia. Elevii se vor implica în mediul de afaceri și de producție, vor da dovadă de inițiativă și responsabilitate. Acest domeniu oferă posibilitatea de dezvoltare antreprenorială a elevilor și contribuie la creșterea gradului de înțelegere a relației dintre ceea ce învață în școală și participarea cu succes la economia globală. Scopul urmărit de disciplina opțională „Educație economică și antreprenorială” nu este de a pregăti economiști din școală, dar a pregăti tineri și tinere care doresc să-și îmbunătățească conștient calitatea propriei vieți. Acest fapt va contribui la apariția generației de consumatori, angajați, întreprinzători și investitori care vor face propriul traseu în cunoștință de cauză.
6	Disciplina opțională: INFORMATICA Clasele a V-a – a VI-a
	Cursul opțional Informatică propune un model de studiu integrat al acestei discipline, model care contribuie la formarea la elevi a unei concepții unitare asupra informaticii ca știință și asupra metodelor de implementare a conceptelor informatice pentru dezvoltarea perpetuă a societății contemporane. Tehnica de calcul a devenit parte din rutina cotidiană. Iată de ce cunoștințele în domeniul informaticii trebuie să fie asimilate chiar din clasele gimnaziale. La acest curs opțional se va studia mai aprofundat domeniul de dezvoltare a software-ului, prin analiza nevoilor utilizatorilor și proiectarea aspectului software. Actualmente, utilizatorii care pot oferi servicii de calitate în domeniul tehnologiilor informaționale sunt foarte solicitați pe piața muncii, de aceea această disciplină este binevenită.
7	Disciplina opțională: TIC Clasele a VII-a – a XII-a
	Elevul contemporan este un nativ digital. Particularitățile psihocomportamentale ale nativilor digitali (așteptări privind accesul nerestricționat la informații multimedia, la utilizarea aplicațiilor, la personalizarea instrumentelor de lucru; preocupare față de propria persoană/marketizarea propriei persoane în mediul on-line; creșterea distributivității atenției – multitasking; scăderea capacității de concentrare pe o anumită problemă; lectură mai rapidă – dar superficială; iluzia cunoașterii – confundă ceea ce știu cu ceea ce pot accesa pe Internet; împletirea lumii reale cu lumea virtuală; sunt crescuți într-o cultură în care inovația are loc în timp real și participă activ la dezvoltarea tehnologiei digitale; consideră smartphone-urile extensii ale corpului, minții și sufletului; tehnologia se adaptează mereu la competențele lor și nu invers; viața înseamnă ludificare și învățare ubicuă etc.) constituie puncte de plecare în construirea demersului didactic.
8	Disciplina opțională: Istoria matematicii Clasele a X-a – a XI-a

	„ Istoria matematicii” este un domeniu de studiu preocupat, în primul rând, de originea descoperirilor în matematică, reprezintă o investigare a metodelor matematice și a notațiilor din trecut. De secole, matematica a fost considerată una dintre cele mai dificile discipline pentru majoritatea elevilor. De aceea, misiunea profesorului este de a face această disciplină mai atractivă, mai interesantă, descoperind împreună cu discipolii frumusețea și tainele acesteia. Prin predarea cursului „Istoria matematicii”, se aspiră spre faptul ca elevii să cunoască istoria apariției numerelor, preocupări ale unor mari matematicieni, precum și aspecte importante din viața lor. Acest domeniu presupune un rol formativ, având ca rezultat contribuția în timp a unui număr foarte mare de cercetători, într-o colaborare internațională pentru progres. Temele alese vor fi considerate din punct de vedere calitativ, ca o prezentare a tipurilor de probleme care au preocupat diferite generații. Prin studiul disciplinei menționate se ține cont de faptul că „ Interesul pentru matematică se naște și se dezvoltă cu înțelegerea tot mai clară și cu pătrundere tot mai adâncă în lumea adevărilor ei”. (S. Stoilov)
9	Disciplina opțională: <i>Matematica distractivă</i> <i>Clasele a V-a – a VI-a</i>
	Matematica este o știință adânc ancorată în realitatea noastră de zi cu zi și, de aceea, este atât de necesar ca elevii să înțeleagă acest lucru și, mai ales, să accepte că matematica trebuie și poate fi învățată, dacă i se acordă timp și atenție. Pentru „ a umaniza rigida matematică” se poate apela la disciplina „ Matematica distractivă”. În aceste ore, anumite aspecte matematice pot fi abordate din unghiuri diferite, totul desfășurându-se ca o joacă, dar o joacă serioasă în care toți vor fi antrenați și toți vor fi câștigători. Se vor învăța lucruri noi, se vor face corelații inter- și transdisciplinare. Disciplina „Matematica distractivă” contribuie astfel la dezvoltarea personalității eleviilor și este orientată spre: dezvoltarea interesului pentru matematică, a abilităților de a aplica cele studiate în situații reale, asigurarea învățării prin activități sub diferite forme (enigmă, ghicitoare, paradox, aforism, sofism etc.). Prin intermediul acestor amuzamente matematice, pot fi deschise încet, dar sigur, porți spre matematica serioasă, fără de care realitatea complexă a zilelor noastre este de neconceput.
10	Disciplina opțională: <i>Matematica aplicativă</i> <i>Clasa a IX-a</i>
	Disciplina opțională <i>Matematica aplicativă</i> are ca prioritate formarea competențelor necesare pentru a facilita conștientizarea ponderii aplicării matematicii în diverse domenii. Studiarea variatelor aplicații ale matematicii, în diverse contexte/situații reale și/sau modelate, va intensifica interesul elevilor pentru matematică ca știință, va stimula lucrul în echipă, va “umaniza” procesul de studiere a matematicii, va demonstra caracterul aplicativ al matematicii. Disciplina <i>Matematica aplicativă</i> este orientată spre: • formarea și dezvoltarea interesului elevilor pentru matematică; • informarea elevilor din clasa a IX-a cu variate oportunități de aplicare a matematicii în diverse domenii-literatură, arte, tehnică, economie, cotidian etc.; • asigurarea învățării matematicii prin intermediul activităților atractive, acestea pot apărea sub diferite forme: jocuri de rol, realizarea proiectelor, analiza studiilor de caz etc.; • formarea și dezvoltarea abilităților de a aplica cele studiate în situații reale și/sau modelate. Disciplina opțională „<i>Matematica aplicativă</i>” va fi predată, amplificând aspectul interactiv al didacticii, care presupune plasarea elevului în centrul procesului educațional. Tehnologiile didactice aplicate vor contribui la dezvoltarea gândirii critice și formării unei atitudini pozitive a elevilor pentru matematică.
11	Disciplina opțională: <i>Etica vieții de familie</i>

	Clasele a X-a – a XII-a
	Familia este mediul în care venim pe lume și ne formăm ca personalități. Este locul unde găsim înțelegere, liniște și soluții la problemele care ne frământă sau cu care ne confruntăm. Cu condiția ca familia să se bazeze pe respect și dragoste, iar între membrii acesteia să existe o comunicare constructivă. Scopul disciplinei „Etica vieții de familie” rezidă în formarea-dezvoltarea personalității elevului în corespundere cu valorile familiale, naționale și general-umane, în vederea conștientizării rolului familiei în viața omului și asumării responsabile în viitor a competenței parentale. Disciplina „Etica vieții de familie” are menirea de a contribui la dezvoltarea competențelor pentru viața ale elevilor – o necesitate și un deziderat al societății contemporane, reflectate și de politicile educaționale europene. Propunerea disciplinei respective pentru treapta de liceu urmărește, pe de o parte, asigurarea unui nivel de pregătire pentru viața de familie a elevilor, iar pe de altă parte, crearea condițiilor optime pentru studiul conținuturilor tematice, prin maturizarea cognitivă, socială și afectivă a tinerilor. Premisele de la care s-a pornit au fost acelea că pregătirea mai bună pentru viața de familie și pentru rolurile parentale va duce la o mai bună integrare socială a tinerilor și la construirea unei vieți de familie echilibrate și armonioase.
12	Disciplina opțională: Arta comportamentului moral Clasele a V-a – a IX-a
	Codul Educației din Republica Moldova stipulează că politica educațională a statului trebuie să asigure formarea conștiinței și a identității naționale, promovarea valorilor general-umane și a aspirațiilor de integrare europeană ale societății. În această perspectivă, educarea la elevi a unui comportament, care să corespundă normelor morale, este în deplină concordanță cu nevoia de formare a unei personalități puternice, promotoare de valori, capabile să se integreze eficient în viața comunității. Criza de valori, promovarea pseudovalorilor pe plan social, lasă oarecum în umbră dezvoltarea unor calități umane precum: respectul față de sine și față de ceilalți, asumarea consecințelor propriilor fapte, autodisciplina, conștiința civică, consimțirea compromisului, solidaritatea și loialitatea față de principiile și normele morale etc. În acest context, disciplina opțională „Arta comportamentului moral” va avea un rol important în soluționarea problemelor sus-menționate. Disciplina opțională „Arta comportamentului moral” va contribui la formarea cetățeanului responsabil, manierat și sensibil la problemele personale și ale comunității. Elevilor le vor fi aduse la cunoștință conceptele de ființă morală, demnitate, toleranță, trăsături și comportamente morale, etc. Scopul disciplinei opționale „Arta comportamentului moral” rezidă în formarea personalității elevului prin integrarea în propriul sistem de atitudini și norme comportamentale a valorilor morale.
13	Disciplina opțională: Educația socială și financiară Clasele a V-a – a IX-a
	Disciplina opțională Educația socială și financiară se raportează la Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți, care conturează, pentru absolvenții învățământului obligatoriu, un „profil de formare european” orientat spre formarea celor opt competențe-cheie: comunicare în limba maternă, comunicare în limbi străine, competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii, competență digitală, a învăța să înveți, competențe sociale și civice, spirit de inițiativă și antreprenoriat, sensibilizare și exprimare culturală. Implementarea acestor competențe va contribui la stabilirea relațiilor interpersonale pozitive, administrarea bugetului personal; dobândirea de abilități de administrare a resurselor și a banilor, și de luare a deciziilor care au consecințe financiare; asumarea de către elevi a calității de consumatori, care își cunosc drepturile și sunt pregătiți să le exercite în situații concrete de viață; implicarea în diferite activități a comunității, dobândirea de către elevi a competențelor necesare unei orientări eficiente în mediul economic, valorificarea experienței elevilor, specifice vârstei, prin formarea și

	exersarea unor deprinderi și atitudini corecte în ceea ce privește atitudinea responsabilă față de resursele sociale și financiare. Scopul major al Educației sociale și financiare este dezvoltarea integrală a personalității elevului, stimularea interesului elevului pentru afirmare și valorizare personală; responsabilizarea socială și financiară a elevului, formarea la elevi a unei culturi financiare, competențelor antreprenoriale și de integrare/incluziune socială, pregătirea subiecților educaționali pentru a adopta decizii care au consecințe financiare.
14	Disciplina opțională: <i>Istoria și cultura locală</i> <i>Clasele a V-a – a IX-a</i>
	Acest curs își propune cunoașterea istoricului numelui localității, localizarea acesteia în raion, pe hartă, cunoașterea formelor de relief cu flora, fauna și resursele minerale, a ocupațiilor tradiționale și actuale ale familiilor din localitate, a evoluției uneltelor de lucru, a locuințelor, cunoașterea și păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale, a participării localnicilor la evenimente istorice sau tradiționale importante, inițierea copiilor în întocmirea și citirea hărților. Astfel, prin activitățile propuse, se stimulează interesul pentru descoperirea specificului localității natale geografie, istorie, literatură, educație plastică, deprinderea de a utiliza informațiile din sursele mass-media, inițierea în realizarea de portofolii, CD-uri, albume. Totodată, oferă elevilor șansa de a-și cultiva capacitatea de audiere și receptare, imaginația, creativitatea, exprimarea corectă și nuanțată, capacitatea de a relaționa cu cei din jur. Astfel, este important pentru elevi să cunoască aspectele și caracteristicile economice, culturale, religioase ale orașului natal din perioade istorice trecute, pentru a putea realiza o comparație cu perioada actuală.
15	Disciplina opțională: <i>Istoria trăită – istoria povestită</i> <i>Clasele a VI-a – a XII-a</i>
	În Republica Moldova <i>Istoria trăită-istoria povestită</i> este o disciplină nouă, având ca obiectiv elaborarea, identificarea, colectarea, catalogarea și interpretarea mărturiilor oamenilor de rând, în special, ale celor a căror experiență a fost practic ignorată de către știința istorică, așa cum ar fi: soldatul, văduvele, copiii războiului, „dușmanii poporului”, minoritățile etnice, culturale, religioase ș.a. Sub aspect metodologic, cursul opțional nu oferă doar instrumente pentru recuperarea trecutului recent, dar și o grilă de interpretare și analiză a documentelor scrise, elaborate în epoci trecute, care conțin scrisori, fotografii, arhive ale ziarelor ș.a. Astfel, <i>Istoria trăită-istoria povestită</i> vizează investigarea istorică și analiza mărturiilor prin intermediul istoriei trăite de protagonist. Printre avantajele acestei discipline se înregistrează următoarele aspecte: - este accesibilă și le oferă elevilor o imagine bine conturată asupra istoriei recente; - poate servi drept instrument de verificare pentru dovezile oferite de alte izvoare; - constituie o modalitate de a-i ajuta pe elevi să cerceteze și să aplice conceptele-cheie ale continuității și schimbării în istorie. Elevii au ocazia de a-și dezvolta: - deprinderile implicate în formularea unor întrebări; - abilitățile de comunicare cu semenii și cu oamenii din generații diferite și cu perspective și experiențe diferite; - abilitatea de a examina dovezile istoriei orale, de a elabora o cronologie, de a formula o concluzie la ceea ce s-a întâmplat și de ce; - deprinderea de a produce înregistrări ș.a. Deci, legăturile cu celelalte arii curriculare au grade diferite de intensitate, mai ales atunci când este vorba despre diferitele etape de școlaritate.
16	Disciplina opțională: <i>Educație pentru drepturile omului</i> <i>Clasele a V-a – a IX-a</i>
	Oferta educațională a curriculumului la disciplina opțională EDO include contextul didactic

	extins pentru formarea competențelor civice și sociale, formarea comportamentului democratic al cetățeanului, de înțelegere clară și completă a funcționalității drepturilor și responsabilităților titularilor într-un stat de drept. Misiunea disciplinei EDO este formarea unui cetățean activ, informat și responsabil, pregătit pentru a trăi și a acționa într-o societate democratică, oferind o extindere curriculară a actualei discipline școlare obligatorii Educația civică/ Educația pentru societate. Conceptul de Educație pentru cetățenie democratică examinează: → Civismul ca o realitate multidimensională, în care competențele ce țin de exercitarea drepturilor și responsabilităților pot fi privite și ca fundament, dar și ca element constitutiv al tuturor aspectelor vieții într-o societate democratică. Spiritul civic se bazează pe demnitatea umană, egalitatea, participarea și împuternicirea cetățenilor. → Școala ca un loc unde elevii pot învăța din experiența reală de viață. Școala este o micro-comunitate, care servește ca un model de societate în general. Ea poate deveni chiar un model de societate mai democratică, deoarece membrii unei comunități școlare pot participa la luarea deciziilor într-o mai mare măsură în mediul școlar decât ar fi posibil în afara acestuia. → Învățarea pentru democrație și drepturile omului înseamnă a învăța integrarea eficientă într-o comunitate, în timp ce învățarea prin democrație și drepturile omului înseamnă că această comunitate este guvernată de principii democratice, unde drepturile copiilor sunt respectate ca orientări pedagogice. Democrația se bazează pe o cultură politică despre care elevii trebuie să învețe prin experiența trăită în școală și prin reflectarea pe marginea acestei experiențe
17	Disciplina opțională: <i>Voluntariat pentru educație</i> <i>Clasele a X-a – a XII-a</i>
	Disciplina opțională „Voluntariat pentru educație” este destinată pentru clasele a X-a -a XII-a. În urma studierii acestui curs, elevii vor ști: - să participe ca voluntar, pe baza consimțământului liber exprimat; - să se implice activ ca voluntar în viața comunității; - să desfășoare voluntariatul, excluzând orice remunerare financiară sau materială din partea beneficiarului/ voluntariatului sau a instituției gazdă, cu excepția acoperirii cheltuielilor legate de realizarea activității; - să recruteze voluntari pe baza egalității șanselor, fără nici un fel de discriminare; - să cunoască drepturile și obligațiunile sale; - să cunoască activități relevante care implică contribuția voluntară; - să participe la voluntariatul internațional.
18	Disciplina opțională: <i>Scrierea creativă</i> <i>Clasele a VII-a – a VIII-a, a X-a – a XII-a</i>
	Scrierea creativă reprezintă cursul opțional ce promovează eficient viziunea asupra formării personalității elevului prin descătușarea scrisului și a comunicării în general, explorând texte de diferite structuri și abordând diverse teme, este una integratoare. Formarea și dezvoltarea capacității de a privi și a reflecta lumea din jur fără a reproduce și a urma modele nu urmărește educarea artiștilor de profesie, ci eliberarea gândirii, emanciparea spiritului creativ, gestionarea inteligenței emoționale, cunoașterea de sine și cultivarea personalității. Dezvoltarea comunicării în masă, interesul crescut pentru schimbul de mesaje și implicarea oricui în rețelele de socializare face scrierea creativă mai necesară ca oricând, pentru că oamenii care știu să comunice eficient deja dețin cheia succesului personal și profesional. Elevii claselor a VII-a și a VIII-a au oportunitatea de a-și dezvolta următoarele competențe: ❖ Aplicarea în mod adecvat și creativ a regulilor generale ale comunicării și interacțiunii sociale în limba română prin folosirea resurselor potrivite pentru dezvoltarea deplină a potențialului individual. ❖ Realizarea unui echilibru corespunzător al componentelor intelectuale, emoționale și motivaționale ale

	personalității, consolidând încrederea în sine și stima de sine, motivarea pozitivă și capacitatea de a le utiliza în mod corect. Elevii claselor a X-a - a XII-a: ❖ Recunoașterea și gestionarea propriilor emoții. Cooperarea cu, raportarea la și empatizarea cu ceilalți. ❖ Îmbogățirea identității personale, înțelegând alte culturi și valori ca parte a identității lor globale. ❖ Producerea de mesaje scrise, folosind strategii specifice de redactare și diferite forme de reprezentare, într-o varietate de contexte, manifestându-și flexibilitatea și creativitatea. ❖ Producerea textelor proprii, ținând cont de datele pragmatice ale situațiilor de comunicare.
19	Disciplina opțională: <i>Citind, învăț să fiu</i> <i>Clasele a V-a – a IX -a</i>
	Citind, învăț să fiu reprezintă cursul opțional ce promovează eficient viziunea asupra formării personalității elevului prin texte și fragmente de texte valoroase ca mesaj, pe care profesorul de limba și literatura română le privește, în primul rând, prin prisma cunoașterii pe sine în scopul de a-și construi un viitor. Cărțile care au luminat copilăria mai multor generații de cititori, reprezentate prin fragmente relevante, ar putea să devină cărți de căpătâi pentru cei care — poate — căutând răspunsuri la întrebările existențiale, într-un text de ficțiune vor găsi un sfetnic și un model. Menționăm optimismul și seninătatea multor texte, tendința eroilor literari spre succes și reușită, bunătatea și dărnicia lor. La fel, e important cum se rezolvă problemele pe care le înfruntă eroii, cum participă la rezolvarea lor cei din jur. Indubitabil, lectura unor fragmente sau a unor texte de autori mai puțin cunoscuți oferă o deschidere fără frontiere spre marea literatură a lumii, pune în circuitul de valori ale elevilor contemporani probleme general-umane perene și promovează o axiologie pe care ne-am dori să și-o aproprieze copiii noștri. Elevii claselor a V-IX-a au oportunitatea de a-și dezvolta următoarele competențe: ❖ Recunoașterea și gestionarea propriilor emoții. ❖ Cooperarea cu, raportarea la și empatizarea cu ceilalți. ❖ Manifestarea compasiunii și a toleranței față de ceilalți. ❖ Demonstrarea respectului față de valorile culturale, față de părinți, familie, comunitate, școală și profesori, societate, înțelegându-le valorile și tradițiile. ❖ Îmbogățirea identității personale, înțelegând alte culturi și valori ca parte a identității lor globale; asumarea unui concept mai larg al identității ca oportunitate pentru îmbogățire personală și colectivă.
20	Disciplina opțională: <i>Lectura pentru ghidare în carieră</i> <i>Clasele a V-a – a IX -a</i>
	Lectura pentru ghidare este cursul opțional orientat spre motivarea elevilor cu privire la ghidarea în carieră, familiarizarea elevilor cu spectrul de profesii și ocupații pe piața muncii din Republica Moldova și determinarea propriei vocații prin lectură. Acest curs permite elevului de la nivelul treptei gimnaziale să aplice cunoștințe, abilități, atitudini și valori acumulate în cadrul disciplinelor de bază, corespunzător propriului proiect de carieră. Elevii claselor a V-a - a IX-a au oportunitatea de a-și dezvolta următoarele competențe: ❖ Competențe de a stăpâni metodologia de integrare a cunoștințelor de bază despre natură, om și societate în scopul satisfacerii nevoilor și acționării pentru îmbunătățirea calității vieții personale și sociale. ❖ Competențe de realizare a unor contacte comunicative (oral și în scris). ❖ Competențe de a-și proiecta activitatea, de a vedea rezultatul final, de a propune soluții de rezolvare a situațiilor-problemă din diverse domenii. ❖ Competențe de a acționa autonom și creativ în diferite situații de viață pentru protecția mediului ambiant. ❖ Competențe de gândire critică asupra activității sale în scopul autodezvoltării

	continue și autorealizării personale. ❖ Competențe de a-și asuma responsabilități pentru un mod sănătos de viață. ❖ Competențe de a se adapta la condiții și situații noi.
21	Disciplina opțională: <i>Educație pentru media</i> <i>Clasele a V-a – a XI -a</i>
	Educația pentru media are menirea să transforme dependența de tehnologie și de socializare a elevilor în noi experiențe cognitive, un sprijin pentru conceptualizarea cunoașterii, optimizarea relațiilor cu ceilalți, promovarea valorilor precum demnitatea, echitatea, generozitatea, ordinea, libertatea, spiritul comunitar. Totodată, cursul gândit pentru toate treptele de învățământ, își propune să dezvolte abilitățile de analiză și raportare critică la mesajele transmise de media, capacitatea de a discerne între o informație veridică și manipulare, capacitatea de a lua decizii și de a acționa în cunoștință de cauză.